

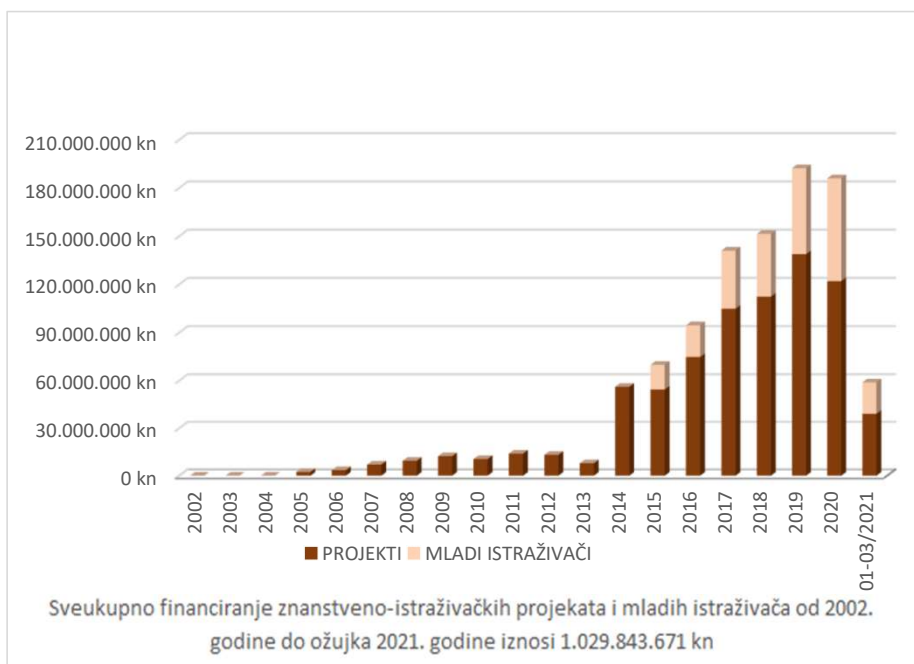
Dani e-infrastrukture – Srce DEI 2021
Konferencija projekta HR-ZOO
28. i 29. travnja 2021.

HRZZ i inicijative za otvorenu znanost

dr. sc. Irena Martinović Klarić
izvršna direktorica

HRZZ – osnovne informacije

- financira kompetitivna istraživanja i karijere mladih istraživača
- dvorazinsko vrednovanje, međunarodni kriteriji uspješnosti
- 14 nacionalnih i međunarodnih programa

1200+
projekata

900+
mladih istraživača

6000+
znanstvenika

Iznos financiranja po HRZZ programima

do **1,5 milijuna kn** – IP (4 godine)

do **2 milijuna kn** – UIP (5 godina)

do **1 milijuna kn** – CORONA projekti (18 mjeseci)

HRZZ i DORA principi vrednovanja znanstvenog rada

- 20.9.2019. potpisana **Deklaracija iz San Francisca o vrednovanju znanstvenog rada (DORA deklaracija)**
- postupna tranzicija prema financiranju znanosti u skladu s DORA principima
 - otvoreni pristup istraživačkim podacima
 - otvoreni pristup znanstvenim publikacijama

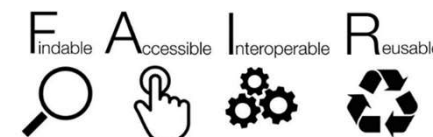
Tijelima koja financiraju znanstvena istraživanja

Budite izričiti i jasni u pogledu kriterija vrednovanja znanstvene produktivnosti onih koji se prijavljuju za financiranje i jasno istaknite, pogotovo istraživačima na početku karijere, da je znanstveni sadržaj rada znatno važniji od metrike publikacije ili identiteta časopisa u kojem je objavljen.

U svrhu procjenjivanja vrijednosti znanstvenog rada, uz znanstvene objave, uzmite u obzir vrijednost i odjek svih njegovih izlaznih rezultata (uključujući skupove podataka i računalne programe) te širok raspon mjerila odjeka, među koje valja ubrojiti i kvalitativne pokazatelje, poput utjecaja na javne politike i prakse

Otvoreni pristup istraživačkim podacima - planovi upravljanja podacima (DMP)

DMP – uključuju različite aspekte upravljanja podacima od samog početka istraživačkog projekta, tijekom te nakon provedenog istraživanja

CILJ: planiranje
životnog ciklusa
podataka

**POSTIZANJE
MAKSIMUMA
VRIJEDNOSTI POČETNOG
ULAGANJA
(FINANCIJSKOG)
JER SU PODACI VRLO
VRIJEDNI KAO PODRŠKA
NOVIM ISTRAŽIVANJIMA**

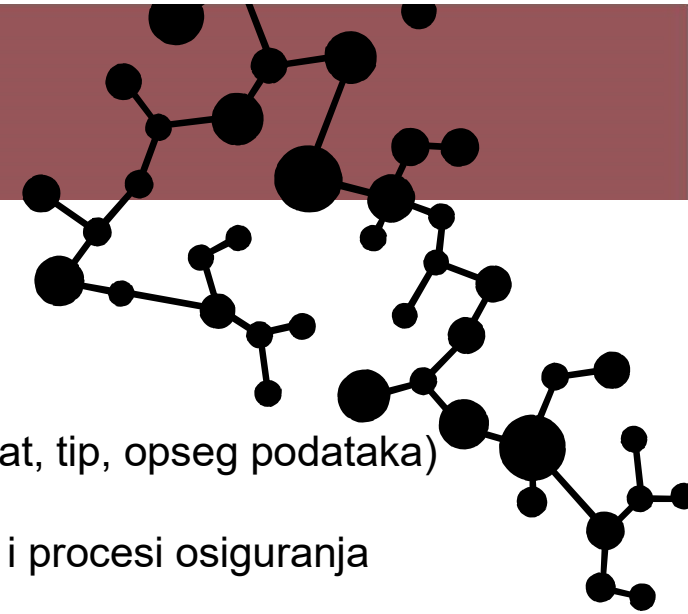
- načela FAIR podataka ne zahtijevaju od istraživača da dijele sve svoje podatke i bez ikakvih ograničenja
- ako su za ponovno korištenje podataka potrebni posebni alati, to treba dokumentirati i, ako je moguće, alate staviti na raspolaganje
- podaci i dokumentacija (metapodaci) moraju biti dovoljni da se osigura njihova ponovna upotreba
- ako prethodni zahtjevi ne mogu biti ispunjeni, istraživači u svom DMP-u navode zašto i kada će biti ispunjeni

HRZZ uvodi DMP

- Obvezan DMP kao dio projektne prijave od **idućeg roka (studeni 2021.) za istraživačke i uspostavne istraživačke projekte**
- **Kod prijave projekta** - kratko predviđanje plana upravljanja podacima
 - koja vrsta podataka će se prikupljati
 - veličina podataka
 - gdje će se skladištiti
 - tko će im moći pristupiti
 - hoće li biti zatvoreni ili otvoreni
 - trajno zatvoreni?
 - koliko će se dugo čuvati
- **Tijekom provedbe projekta** - DMP se može mijenjati i nadopunjavati
- **Nakon završetka projekta** - završna verzija DMP-a

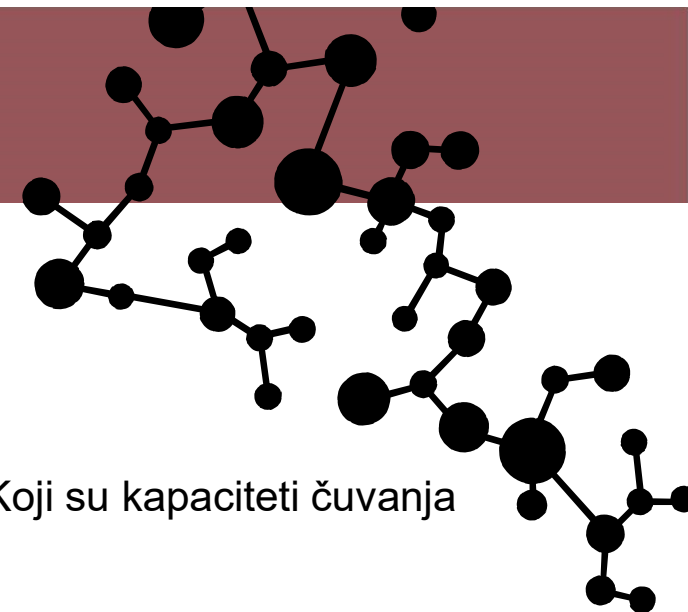
I. Prikupljanje podataka i dokumentacija

1. Koji će se podaci prikupljati, obrađivati, stvarati ili ponovno koristiti? (format, tip, opseg podataka)
2. Na koji će se način podaci prikupljati, obrađivati ili stvarati? (metodologija i procesi osiguranja kvalitete te načini organiziranja podataka)
3. Koja će se dokumentacija i metapodaci ustupiti uz podatke? (koje su informacije potrebne korisnicima kako bi mogli čitati i interpretirati podatke u budućnosti, koji će se standardi koristiti pri tumačenju podataka)

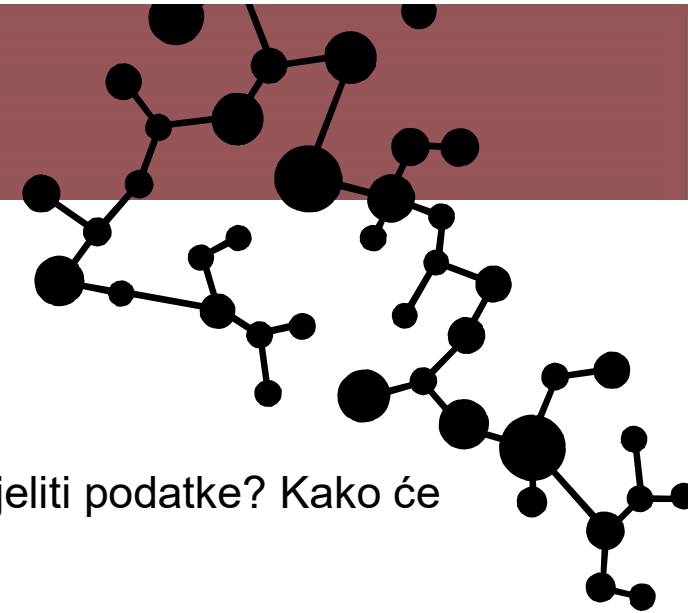
II. Etička, pravna i sigurnosna pitanja

1. Kako će se odrediti relevantna etička pitanja i kako će se s njima postupati? Jeste li ograničeni sporazumom o povjerljivosti? Imate li potrebna dopuštenja za prikupljanje, obradu, čuvanje i dijeljenje podataka? Jesu li ljudi čiji se podaci koriste informirani o tome i jesu li dali privolu? Koje ćete metode koristiti u svrhu zaštite osjetljivih podataka (GDPR: posebne kategorije osobnih podataka)?
2. Na koji će se način podaci regulirati pristup podacima i njihova sigurnost? Koji su potencijalni rizici koje treba uzeti u obzir? Kako ćete osigurati sigurnost pohrane osjetljivih podataka?
3. Na koji ćete način upravljati zaštitom autorskih prava i intelektualnog vlasništva? Tko će biti vlasnik podataka? Koje će se licence primjenjivati na podatke? Koja će se ograničenja primjenjivati na ponovnu uporabu osobnih podataka?

III. Pohrana i čuvanje podataka

1. Kako će podaci biti pohranjeni i napravljen back-up tijekom istraživanja? Koji su kapaciteti čuvanja podataka koje imate? Koje back-up procedure koristite?
2. Koji je vaš plan čuvanja podataka? Koje će se procedure koristiti kako bi se izabrali podaci koji će se čuvati? U kojim će se formatima čuvati?

IV. Dijeljenje i ponovna uporaba podataka

1. Kako i gdje će podatci biti dijeljeni? Na kojem repozitoriju planirate dijeliti podatke? Kako će potencijalni korisnici saznati za podatke?
2. Koja su nužna ograničenja radi zaštite osjetljivih podataka? Pod kojim će uvjetima takvi podaci biti dostupni?
3. Potvrdite da ćete koristiti digitalni repozitorij koji je u skladu s načelima FAIR data.
4. Potvrdite da ćete koristiti digitalni repozitorij koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti svoje podatke na nekomercijalnom digitalnom repozitoriju).

HRZZ DMP

PRILAGOĐENOST SVAKOM PROJEKTU

primjenjivost pitanja u DMP-u
može se razlikovati ovisno o
projektu i području istraživanja

TRANSPARENTNOST

DMP mora biti razumljiv,
odgovarati projektu i
ispunjavati određene
standarde

PROMJENJIVOST U SKLADU S POTREBAMA

kod prijave DMP se smatra
nacrtom, a konačni DMP mora
se dostaviti najkasnije do kraja
trajanja projekta

PRIVATNOST I POVJERLJIVOST

neki se podaci ne mogu dijeliti
(prijavitelji vezani zakonskim,
etičkim, autorskim pravima,
povjerljivošću ili sl.) – pojasniti
razloge specifičnih ograničenja

Hvala na pažnji!

Kontaktни podaci

Ovo djelo dano je na korištenje pod licencijom *Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno* 4.0 međunarodna.
Licencija je dostupna na stranici: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.